

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Praktijkopleider

Kwalificaties

» **Praktijkopleider**

Versie

Gewijzigd 2022

Geldig vanaf

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Op: 02-09-2021

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	5
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	5
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	6
<u>11. Betrokkenen</u>	7
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	7
<u>13. Aanvullende informatie</u>	7
<u>14. Certificaten</u>	7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Praktijkopleider is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [BCP praktijkopleider november 2009](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=17>

3. Arbeidsmarktinformatie

Kans op werk

Het is niet duidelijk hoeveel mensen er werkzaam zijn als praktijkopleider. Grote organisaties met veel studenten hebben een officiële functie 'praktijkopleider'. Binnen kleine organisaties wordt de functie van praktijkopleider vaak gecombineerd met uitvoerende of leidinggevende taken. Door die verschillen in aanstelling is het moeilijk om het aantal vacatures voor praktijkopleiders vast te stellen. Praktijkopleiders zijn medewerkers die coördinerende, didactische en begeleidende taken aankunnen. Zij zorgen dat interne kennisoverdracht en professionalisering wordt versneld en de kwaliteit van de stage en werkuitvoering optimaal is.

Kans op een leerbaan

Praktijkopleider is een specialistenopleiding. Studenten hebben een mbo diploma of werk op niveau 3 nodig voor deze eenjarige opleiding. Het aantal inschrijvingen is van 23 in 2015 gegroeid naar 134 studenten in 2019 en 143 studenten in 2020 (bron: DUO, bewerking SBB).

Het betreft vooral bbl-studenten. De kans op een leerbaan is landelijk voldoende.

In verschillende sectoren (met uitzondering van de zorg) vervullen medewerkers een rol als praktijkopleider, naast hun taken als beroepsbeoefenaar. Voor deze doelgroep is het keuzedeel Begeleider praktijkleren ontwikkeld.

Bron:

- SBB kans op werk, kans op stage, trendrapportage zorg, welzijn en sport,
<https://www.s-bb.nl/feiten-en-cijfers/sectorkamerrapportages>

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

De praktijkopleider valt meestal onder de wet- en regelgeving van de specifieke branche waarin hij/zij werkzaam is.

Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Op 1 juli 2013 treedt de wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking voor de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. De meldcode behelst een stappenplan dat duidelijkheid geeft over hoe te handelen bij vermoedens van geweld. Het betreft alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, naast huiselijk geweld en kindermishandeling, ook seksueel geweld, ouderenmishandeling, eerge relateerd geweld en vrouwelijk genitale verminking. Het gaat om een wettelijke verplichting tot het hebben van een meldcode en een plicht tot zorgvuldig handelen, niet om een meldplicht. www.meldcode.nl

In de kwalificatiedossiers is de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ondergebracht bij vakkennis en vaardigheden. In de uitwerking kan de onderwijsinstelling, indien aanwezig, gebruik maken van specifieke richtlijnen van branches.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De praktijkopleider kan de komende jaren de invloed merken van onderstaande trends of innovaties:

- Beroepspraktijkvorming wordt binnen alle leerroutes belangrijker. Daardoor krijgen leerbedrijven (vooral die zonder traditie in het opleiden) nieuwe begeleidings- en organisatievragen waarvoor men een praktijkopleider wil aanstellen of waardoor men het aantal aanstellingsuren of taken gaat uitbreiden.

- Een duurzame inzetbaarheid wordt door middel van een leven lang leren belangrijker. Dit leidt ertoe dat het werk van praktijkopleiders niet alleen meer beperkt is tot de beroepspraktijkvorming. Daardoor vragen bedrijven van praktijkopleiders een bredere inzetbaarheid en flexibiliteit dan nu.

- Het kunnen werken met leer- en beoordelingsplatforms en -apps wordt steeds belangrijker. De digitalisering van bpv-volgsystemen neemt bij scholen een hoge vlucht. Hoewel het momenteel nog zeldzaam is dat ook de leerwerkplek in dit systeem kan werken, wordt dit wel steeds vaker gefaciliteerd binnen deze systemen. Het goed kunnen omgaan met deze systemen en anderen ook kunnen leren goed kunnen omgaan met deze systemen wordt gaandeweg belangrijker. In de toekomst kunnen deze systemen de praktijkopleider op een overzichtelijke manier sturingsinformatie geven over de studenten die ze tot op heden nog niet had. Het

werk zal door deze systemen niet per se makkelijker worden, maar wel anders.

- Kwaliteit van de beroepspraktijkvorming wordt in veel bedrijven belangrijker. De praktijkopleider is een belangrijke schakel in het stimuleren en controleren van die kwaliteit. Door de sleutelpositie tussen management en werkbegeleiding kan de praktijkopleider veel invloed uitoefenen op die kwaliteitsslag. Vraag naar praktijkopleiders zal daarom naar verwachting verder toenemen in het werkveld om deze kwaliteitsslag te ondersteunen.

- Bedrijven breiden functies uit op meerdere kwalificatieniveaus. Daardoor krijgen praktijkopleiders meer te maken met deelnemers van verschillend opleidingsniveau.

- Er komen steeds sneller veranderingen in het opleiden. Daarom moet een praktijkopleider gericht zijn op veranderingen om adequaat daarop in te spelen.

- De deelnemers worden diverser. Daarvoor moet een praktijkopleider bereid en in staat zijn om met scholen te zoeken naar flexibiliteit in het opleiden. Dat geldt zowel voor de inhoud als voor de organisatie van de beroepspraktijkvorming

- Leerbedrijven zijn meer betrokken bij kwalificerend beoordelen (in alle facetten van het proces). Daarvoor is het nodig dat praktijkopleiders de nodige expertise hebben op het gebied van (kwalificerend) beoordelen.

- De samenwerking tussen onderwijsinstellingen en leerbedrijven wordt steeds belangrijker in verband met het beroepsgericht opleiden. Het is daarom aanbevolen om de BPV te stroomlijnen door landelijk en regionaal afspraken te maken tussen werkveld en onderwijsinstellingen. Daarnaast is een goed werkende driehoek 'opleiding – leerbedrijf – leerling' noodzakelijk. Ook wordt aanbevolen om strakke afspraken te maken over toetsing en afsluiting van de BPV en om te werken met gecertificeerde assessoren. Dit betekent dat praktijkopleiders in de regio intensiever moeten gaan samenwerken met onderwijsinstellingen. Een en ander is geregeld door het toetsingskader examinering mbo van de inspectie van OCW.

5. Beroepsvereisten

Niet van toepassing op dit dossier.

6. Bijzondere vereisten

Praktijkopleider

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Niet van toepassing op dit dossier

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Het diploma 'praktijkopleider' geeft toegang tot functies als praktijkopleider. Binnen de functie kan een praktijkopleider zich verder ontwikkelen door het volgen van aanvullende cursussen. Zo kan hij/zij zich bijscholen in het opleiden, begeleiden of beoordelen van deelnemers of in nieuwe onderwijsconcepten of doorgroeien naar een functie opleidingscoördinator.

Een diploma praktijkopleider geeft op grond van het mbo-niveau 4 recht op doorstroom naar het hbo. Binnen het hbo-niveau kan een praktijkopleider zich verder ontwikkelen. Hij/zij kan binnen zijn/haar werkgebied de lerarenopleiding volgen. Zo kan een praktijkopleider met het mbo-diploma 'verpleegkundige' de lerarenopleiding 'Gezondheidszorg en Welzijn' volgen (bachelor degree). Op associate degree is een diploma als onderwijsondersteuner Zorg en Welzijn (oftewel praktijkinstructeur) mogelijk. Als praktijkinstructeur (Ad) geeft hij/zij vooral lessen of instructie op het gebied van beroepsvaardigheden en begeleidt het leerproces van verschillende groepen leerlingen/stagiaires. Op deze wijze combineert de praktijkopleider het leraarschap met zijn/haar eigen vakterrein.

Ook is doorstroom mogelijk naar andere breed georiënteerde hbo-opleidingen. Bijvoorbeeld naar de opleiding pedagogiek of psychologie. Deze studies leiden op tot het beroep van (ortho)pedagoog of psycholoog.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud kd's	Monitoren en zonodig actie ondernemen/ initiëren van visie, trends,wetenschap en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening en op de arbeidsmarkt en dit jaarlijks plaatsen in onderhoudsperspectief.	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027

Ontwikkelingen beroepsstructuur en bcp's	Nieuwe bcp's en geactualiseerde bcp's worden aangeleverd door sociale partners	Sociale partners	2022-2027
Actualisatie kwalificatiestructuur en kwalificatiedossiers	Op basis van nieuwe en/of geactualiseerde bcp's worden kwalificatiedossiers aangepast	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027
Technologische ontwikkelingen	Doorvertaling van technologische ontwikkelingen naar kd's, keuzedelen en servicedocumenten	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027
Algemene wet- en regelgeving	Monitoring algemene wet- en regelgeving. Zonodig gevolgen in kd's doorvoeren	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027
Uitvoerbaarheid kwalificatiedossiers	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van kwalificatiedossiers voor het werkveld en onderwijs	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027
Uitvoerbaarheid keuzedelen	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van keuzedelen voor het werkveld en onderwijs	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027
Actuele thema's	Inspelen op actuele thema's zoals doelmatigheid en bpv i.r.t kwalificatiedossiers en kwalificatiestructuur	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2022-2027

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Voorafgaande aan het ontwikkelproces is een enquête uitgezet onder inhoudsdeskundigen die betrokken zijn bij het ontwikkelproces en enkele adviseurs praktijkleren.

Samenvatting van de uitkomsten: over het algemeen sluit het kwalificatiedossier nog voldoende aan bij de beroepspraktijk. De invulling van de functie praktijkopleider kan verschillen. De invulling is divers door onder andere brede werkvelden. Ook de omvang van de organisatie heeft invloed op de invulling van de functie: bij grote instellingen is er een opleidingscoördinator die (een deel van) de werkprocessen van kerntaak 1 vervult.

Ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het werk van de praktijkopleider zijn: online leren en werken, flexibele trajecten voor zij-instromers, interprofessioneel samenwerken en leren.

Uitvoerbaarheid en examineerbaarheid was een aandachtspunt. De omvang (17 werkprocessen, veel kennis en vaardigheden) sluit onvoldoende aan bij de duur van 1 jaar. Het maken van keuzes was nodig om het kwalificatiedossier beter uitvoerbaar en examineerbaar te maken.

In bijeenkomsten is eerste de structuur voor het keuzedeel besproken en vervolgens concepten met verbetervoorstellen. Belangrijke wijzigingen om het kwalificatiedossier om de uitvoerbaarheid en examinering te verbeteren:

Kerntaak 1: specifiek gericht op coördinerende taken rondom de leertrajecten mbo. W1 en W2 uit kerntaak 2 worden nu W2 en W3. W2 en W5 (samenwerken) verplaatst naar K4 en verbreed.

Kerntaak 2: W3 en W4 uit kerntaak 1 overgenomen en in 1 werkproces samengebracht. W2 = oud W3, W3= oud W4, oud W5 is verdeeld over nieuw W4 en W5. W6 verplaatst naar K4, gekoppeld aan kwaliteitszorg.

Kerntaak 3: aanpassingen in het kader van uitvoerbaarheid en passend bij een startend praktijkopleider. W2 en W3 samengetrokken tot W2 en W4=W3

Kerntaak 4: alle aangepaste werkprocessen samenwerken en evalueren samengevoegd.

W2 en W5 uit kerntaak 1 en W6 uit kerntaak 2 zijn hierheen geplaatst.

Kennis en vaardigheden: fors gewijzigd, deels eenvoudiger gemaakt, deels verwijderd.

De uiteindelijke definitieve wijzigingen zijn te vinden in het wijzigingsoverzicht, te vinden via onderstaande link.
<https://digik.s-bb.nl/UserControls/DossierResource.ashx?D32912889-6c48-444d-bf7e-15a4fb8caef5>

11. Betrokkenen

Inhoudsdeskundigen kwalificatiedossier 2021

Het kwalificatiedossier Praktijkopleider (gewijzigd 2021) is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Zorg, welzijn en sport. Het marktsegment Zorg en welzijn heeft inhoudsdeskundigen voorgedragen uit onderwijs en uit het werkveld zorg en welzijn: vier vertegenwoordigers van ROC's, een vertegenwoordiger van ouderenzorg, een vertegenwoordiger van ziekenhuiszorg en een vertegenwoordiger van AWZW. Zij hebben tijdens het ontwikkelproces input geleverd. Een vertegenwoordiger van de kinderopvang is op afstand (klankbord) betrokken.

Het kwalificatiedossier is gevalideerd door de sectorkamer Zorg, welzijn en sport op advies van het marktsegment Zorg en welzijn. De samenstelling van het marktsegment en de sectorkamer is te vinden op www.s-bb.nl.

12. Verblijfsduur 4 jarig

De praktijkopleider is een specialist mbo-niveau op 4 opleiding. Daarvoor geldt een studieduur van 1 jaar.

13. Aanvullende informatie

Niet van toepassing op dit document.

14. Certificaten

N.v.t.